

Lågan - För fler energieffektiva byggnader

Mindre än 1 procent av nybyggnationen i Sverige är idag lågenergibyggnader. För att få mer fart på marknaden tar Sveriges Byggindustrier (BI) tillsammans med Energimyndigheten nya tag för att bilda en nationell plattform för lågenergibyggnader.

Sverige finns idag flera goda exempel som visar att det går att bygga lågenergihus. De senaste två åren har byggtakten för nya bostäder tagit rejält fart och det finns nu pågående projekt i flera delar av landet. Även om exemplen börjar bli fler så är det fortfarande mindre än 1 procent av nybyggnationen som byggs som lågenergihus. När det gäller ombyggnation av vår befintliga bebyggelse är takten ännu lägre. Brogården i Alingsås och Backa Röd i Göteborg är två bra exempel på flerbostadshus som har byggts om till lågenergihus.

Färre projekt på lokalsidan

På lokalsidan är byggtakten av lågenergibyggnader än lägre. Det finns några få goda exempel på förskolor och skolor som byggts till passivhusstandard. Intresset hos entreprenörerna har dock ökat för att bygga bättre än vad våra byggregler kräver. Flera entreprenörer har börjat ta steget mot lågenergibyggnader genom att bygga så kallade GreenBuilding (byggnader som har en energiprestanda 25 procent bättre än vad byggnormen kräver).

EPB direktivet kommer att förändra byggandet

Såväl nationellt som internationellt har det satts politiska mål om minskning av vår energianvändning i ett led att öka vårt oberoende och minska växthuseffekten. Sveriges nationella mål är att minska energianvändningen i byggnader med 20 procent till 2020 och med 50 procent till 2050, jämfört med 1995 års nivå. För att det överhuvudtaget ska

vara möjligt att nå effektiviseringsmålen till 2020 behöver byggtakten av lågenergihus öka betydligt.

Kraven ökar även från Europa och i det nyligen reviderade direktivet om byggnaders energiprestanda (2002/91/EC) finns krav på att "nära nollenergibyggnader" skall vara nybyggnadskrav för alla offentliga byggnader 1 januari 2019 och för alla byggnader 1 januari 2021. Definitionen på "nära nollenergibyggnader" bestäms nationellt för varje medlemsstat. För att klara denna omställning behövs stöd och erfarenhetsutbyte.

Sveriges Byggindustrier har tagit initiativet

För att möta de nya utmaningarna och stimulera marknadsutvecklingen av lågenergi byggnader har Sveriges Byggindustrier (BI) tillsammans med Energimyndigheten upprättat ett nytt 5-årigt nationellt program för byggnader med mycket LÅG energiANvändning kallat LÅGAN.

LÅGAN syftar till att etablera en marknad med ett brett utbud av nya aktörer som erbjuder produkter eller tjänster för byggande av lågenergihus och ett brett utbud av nya beställare. LÅGAN syftar vidare till att öka kunskap och yrkesskicklighet både i bygg- och fastighetsbranschen om byggnader som än så länge har något högre byggkostnader, men lägre driftkostnader för energi. Med mycket låg energianvändning avses byggnader som kan visa på minst 50 procent lägre energianvändning jämfört med dagens krav i Boverkets nybyggnadsregler.

Startegiskt viktigt för Energimyndigheten

LÅGAN kommer vidare att vara ett viktigt verktyg i den nationella strategi som Energimyndigheten i samråd med Boverket och andra aktörer inom bygg- och fastighetsområdet ska ta fram för att främja och följa upp utvecklingen av lågenergibyggnader.

LÅGAN

LÅGAN inriktas mot fyra områden; kommunikation, samverkan, demonstration och hjälpmedel för implementering vid ny- och ombyggnation. Inom varje område kan olika projekt och aktörer få stöd. De olika områdena hålls ihop med en nationell plattform vilken koordineras och administreras av Sveriges Byggindustrier. Energimyndigheten finansierar 22 miljoner kronor av programmets budget på nära 60 miljoner kronor. Övriga finansierare är Västra Götalandsregionen, Formas-BIC och de aktörer som kommer att genomföra projekt inom programmet.

Att visa på vad som händer

Området kommunikation har till uppgift att kommunicera det arbete som bedrivs inom programmet. Primära fokusgrupper är byggherrar, fastighetsägare och förvaltare (beställare), bygg- och installationsentreprenörer, leverantörer, projektörer (tekniska konsulter och arkitekter) och näringslivs- och exploateringskontor i kommuner och landsting.

Ett av de startade projekten är en webbaserad marknadsöversikt av byggutvecklingen. Här upprä-

Pär Åhman,
civ ing SVR,
C80,
Sveriges Byggin-
dustrier,
programledare
för LÅGAN

Åsa Wahlström,
CIT Energy
Management,
koordinator för
LÅGAN

Dag Lundblad,
civ ing V, K92,
Energimyndig-
hetens pro-
gramansvarige
för LÅGAN

Fotograf: Åsa Wahlström

Renovering av ett typiskt 70-talshus till lågenergihus i området Backa Röd i Göteborg.

tas en sökbar sammanställning av utvärderade byggprojekt och deras energiprestanda tillsammans med länkar till aktörer som utfört projekten eller till tillverkare av produkter som använts i projekten. Här kan länkar även vara till lokala aktörer som kan utföra tryckprovning och termografering. Webb-sidan har flera syften att fylla:

- Presentation av goda exempel för att stärka marknaden för lågenergihus.
- Att visa på vad som händer nationellt och vilka aktörer och regioner som jobbar aktivt med energieffektivisering.
- Att kvantitativt bedöma hur mycket ny- och ombyggnad av lågenergihus bidrar till en minskad energianvändning nationellt.

Goda exempel behövs ständigt

Stöd till byggprojekt som vill gå före och visa på utvecklingsmöjligheter för byggnader med låg energianvändning. LÅGAN är teknikneutral och demonstrationsprojekt kan sökas för alla typer av byggnader, både bostäder och lokaler, och för ny- och ombyggnad. Demonstrationsprojekten skall uppfylla följande:

- vid nybyggnation ge en energianvändning som är 50 procent lägre än krav i Boverkets nybyggnadsregler
- vid ombyggnation minska energianvändningen med minst 50 procent och ge en energianvändning som är 40 procent lägre än krav i Boverkets nybyggnadsregler eller minska energianvändningen med 75 procent

- ha ett nyhetsvärde jämfört med tidigare genomförda demonstrationsprojekt. T.ex. ny teknik, region, byggnadskategori, mångfald, produktionsprocess, systemlösning eller innovativt energitillförselssystem.

Lokala samarbeten kan göra skillnad

LÅGAN erbjuder stöd till regionala eller lokala samverkansinitiativ som genom nätverkande har en tydlig avsikt att gå före och främja utvecklingsmöjligheter för byggnader med låg energianvändning. Samverkansinitiativ ska bestå av minst 4 regionala/lokala aktörer, gärna från olika discipliner, som tillsammans driver en tydlig avsiktsförklaring, produkt eller tjänst med syfte

att få tillstånd flertalet ny- eller ombyggnationer av lågenergibyggnader. Resultatet av samverkan ska leda till att skapa gynnsamma affärsmöjligheter/incitament för de företag som är med och vill ligga steget före. Samverkansinitiativ ska ha en tydlig mätbar målsättning eller avsiktsförklaring som svarar mot målen i LÅGAN. Stöd lämnas främst till etablerade initiativ.

För utökad byggtakt

Inom området hjälpmedel vid implementering tas olika hjälpmedel fram som behövs för att ställa om aktörer från att jobba med demonstrationsprojekt mot en mer ordinarie och utökad byggtakt av lågenergihus.

Implementering av resultaten är avgörande

Erfarenheter från Energimyndighetens tidigare program visar att för att få bästa möjliga spridningsresultat så är det viktigt att aktörer från branschen aktivt medverkar i programmen. Därför har LÅGAN en medlemsgrupp för implementering

Foto: Åsa Wahlström

Utnyttjande av fönster i förskola i Stadsskogen, Alingsås som byggts enligt passivhusteknik.

där företag (till exempel byggherrar, entreprenörer, produkttillverkare m.m.) medverkar med naturaresurser och finansiella medel. Gruppens sammansättning är under uppbyggnad och för närvarande medverkar

NCC, Peab, Skanska, Veidekke och Wäst Bygg.

Medlemsgrupp för implementering är rådgivande till styrelsen och har till huvuduppgift att vara idéforum för projekt. Dvs att belysa vilka frågeställningar som är viktiga för bygg- och fastighetsbranschen att utreda för en bred implementering av lågenergihus. Frågeställningar kan till exempel vara kriteriutveckling, affärsmodeller, modell för anbudsfrågan, utbildningsmaterial, utvecklingsprojekt för produkter och tjänster, konsekvensutredningar, utvärderingsmetoder, utveckling av produktionsprocessen, underlag/konsekvensutredning för implementering av direktiv.

Läs mer på Internet

www.laganbygg.se

Författarnas e-post

x
x
x

Annons 1/2

Tyréns